# A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

**(2011. április 14.)**

**a litvániai mezőgazdasági földterületek szerzésére vonatkozó átmeneti időszak meghosszabbításáról**

**(EGT-vonatkozású szöveg)**

(2011/240/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozási szerződésére,

tekintettel a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia csatlakozási okmányára és különösen annak IX. melléklete 4. fejezetére,

tekintettel a Litvánia által beterjesztett kérelemre,

mivel:

(1) A 2003-as csatlakozási okmány úgy rendelkezik, hogy Litvánia az ott rögzített feltételek szerint a csatlakozást követő, 2011. április 30-án lejáró hétéves időszakra fenntarthatja a más uniós tagállamból származó, Litvániában nem letelepedett, nem bejegyzett, fiókteleppel vagy ügynökséggel ott nem rendelkező természetes személyek és jogi személyek általi, mezőgazdasági földterület megszerzésére vonatkozó tilalmat. Ez az Európai Unió működéséről szóló szerződés 63–66. cikke által biztosított szabad tőkemozgás alóli átmeneti kivételt jelent. Ez az átmeneti időszak kizárólag egyszer, legfeljebb hároméves időtartamra hosszabbítható meg.

(2) 2011. február 4-én Litvánia kérelmezte a mezőgazdasági földterület megszerzésére vonatkozó átmeneti időszak három évvel történő meghosszabbítását.

(3) Ezen átmeneti időszakra főleg azért volt szükség, hogy az egységes piac bevezetésének és a közös agrárpolitikára való áttérésnek a kezdetén megőrizzék a mezőgazdasági tevékenységek társadalmi-gazdasági feltételeit Litvániában. Az intézkedések célja különösen az volt, hogy a föld ára és a jövedelmek tekintetében Ausztriával, Belgiummal, Dániával, az Egyesült Királysággal, Finnországgal, Franciaországgal, Görögországgal, Hollandiával, Írországgal, Luxemburggal, Németországgal, Olaszországgal, Portugáliával, Spanyolországgal, és Svédországgal (a továbbiakban: EU-15) összehasonlítva kezdetben meglévő, hatalmas különbségek miatt a mezőgazdasági földterület megszerzésének liberalizálása által az agrárágazatra gyakorolt átmeneti hatással kapcsolatos aggályokat eloszlassa. Az átmeneti időszak célja volt továbbá az is, hogy megkönnyítsék a privatizációs folyamatot és a gazdálkodók mezőgazdasági termőfölddel való kárpótlását. A Bizottság a 2003. évi csatlakozási szerződésben a mezőgazdasági földingatlanok szerzésére megállapított átmeneti rendelkezések felülvizsgálatáról szóló, 2008. július 16-i jelentésében (a továbbiakban: a 2008. évi félidős felülvizsgálat) már hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a fent említett mezőgazdasági reform az előirányzott átmeneti időszak végére befejeződjön [1].

(4) A földreform még folyamatban van Litvániában. A litván hatóságok által benyújtott adatok szerint összesen 429 000 hektár állami földterület tulajdonjogát kell tisztázni. Jelen pillanatban csupán 77 200 hektár állami mezőgazdasági területet privatizáltak, és – a litvániai összes mezőgazdasági földterület 11,42 %-át kitevő – 351 000 hektár mezőgazdasági földterület tulajdonjoga még tisztázatlan.

(5) A litván hatóságok véleménye szerint a tulajdonjogok tisztázatlansága a mezőgazdasági üzemek kedvezőtlen szerkezetével együtt óhatatlanul akadályozza a földügyleteket és a mezőgazdasági területek konszolidációját. A földterületek szétaprózottsága ugyanakkor alacsony versenyképességhez és kevésbé piacorientált gazdaságok kialakulásához vezet. Ebben az összefüggésben a litván hatóságok által 2009-re vonatkozóan rendelkezésre bocsátott adatokból kiderül, hogy abban az évben a legfeljebb 5 hektár méretű gazdaságok tették ki az összes gazdaság 52,5 %-át.

(6) A litván mezőgazdasági ágazat fent említett, az EU-15 mezőgazdasági ágazatához képest alacsonyabb versenyképességét súlyosbítja az, hogy nehéz hozzáférni a pénzügyi forrásokhoz, és hogy magasak a mezőgazdasági földterület megszerzésére felhasznált kereskedelmi hitelekre alkalmazott kamatok (2009-ben több mint 10 %).

(7) Ezenfelül a mostani globális pénzügyi és gazdasági válság is negatív hatással volt Litvánia gazdaságára, különösen a mezőgazdasági termékek értékesítési áraira. A Litván Köztársaság Kormánya statisztikai hivatalának adatai alapján a mezőgazdasági termékek 2009. évi felvásárlási árainak teljes indexe a 2008. évhez képest 77,8 volt. A visszaesés különösen jelentős volt a növénytermesztési ágazatban, ahol ezen mezőgazdasági termékek 2009. évi felvásárlási árainak teljes indexe a 2008. évhez képest 69,1 volt.

[1] COM(2008) 461 végleges, 2008. július 16.

(8) A fent említett tényezők megmagyarázzák a litván mezőgazdasági termelők jövedelme és az EU-15 termelőinek jövedelme közötti még mindig jelentős, bár csökkenő szakadékot. Az EUROSTAT szerint 2009-ben Litvániában a mezőgazdasági termelők jövedelmének szintje 13,6 %-kal, míg az EU-27 termelőinek átlagos jövedelme 10,7 %-kal csökkent.

(9) A mezőgazdasági jövedelem szintjéhez hasonlóan a mezőgazdasági földterületek értékesítési árai esetében is fennáll a szakadék Litvánia és a többi uniós tagállam között. Az EUROSTAT adatai alapján a litvániai mezőgazdasági földterületek árai alacsonyan maradnak a többi uniós tagállamhoz képest. A mezőgazdasági földek eladási árának teljes konvergenciája soha nem volt elvárt, sem az átmeneti időszak megszüntetésének szükséges előfeltétele. Mindazonáltal a Litvánia és az EU-15 közötti jelentős földárkülönbségek olyan nagyok, hogy akadályozhatják az árkonvergencia felé való zökkenőmentes előrehaladást.

(10) Mindezt szem előtt tartva (a litván hatóságok szerint is) feltételezhető, hogy a korlátozás 2011. május 1-jével történő feloldása nyomást gyakorolna a litvániai földárakra. Ezért az átmeneti időszak lejártával a litván mezőgazdasági földterületek piacán súlyos zavarok kialakulása fenyeget.

(11) Biztosítani kell ezért a csatlakozási okmány IX. mellékletének 4. fejezetében említett átmeneti időszak hároméves meghosszabbítását.

(12) Annak érdekében, hogy a piac teljes mértékben felkészüljön a liberalizációra, továbbra is rendkívül fontos – még kedvezőtlen gazdasági körülmények között is –, hogy elősegítsék olyan tényezők javulását, mint a gazdálkodók hitel- és biztosítási lehetőségei, és az átmeneti időszak során befejeződjön a mezőgazdasági szerkezeti reform, amint azt a 2008. évi félidős értékelés is hangsúlyozta.

(13) Mivel a nyitott egységes piac mindig az európai prosperitás középpontjában volt, a külföldi tőke fokozott beáramlása potenciális előnyökkel járna a litvániai mezőgazdasági piac számára is. A 2008. évi félidős értékelésben kiemeltek szerint a külföldiek mezőgazdasági befektetései hosszú távon jelentős hatással lehetnek a tőke és a know-how biztosítására, a földpiacok működésére és a mezőgazdasági termelékenységre. A külföldi tulajdonlás korlátozásának fokozatos lazítása az átmeneti időszakban szintén hozzájárulna a piac teljes liberalizációra való felkészítéséhez.

(14) A jogbiztonság céljából és annak elkerülése érdekében, hogy a jelenlegi átmeneti időszak lejárta után Litvánia nemzeti jogrendszerében joghézag alakuljon ki, ennek a határozatnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetése napján kell hatályba lépnie,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

*1. cikk*

A Litvániában a mezőgazdasági földterület megszerzésére vonatkozó, a 2003. évi csatlakozási okmány IX. mellékletének 4. fejezetében említett átmeneti időszakot 2014. április 30-ig meg kell hosszabbítani.

*2. cikk*

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2011. április 13-án.

*a Bizottság részéről*

*az elnök*

José Manuel BARROSO